

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

**Termo Aditivo
ao
Acordo de Cooperação Acadêmico,
Científico e Cultural
entre a
Universidade Federal da Bahia
e a
Universidade Poznan University of
Technology,
para pesquisa, ensino e extensão e
intercâmbio de estudantes e professores.**

Este programa é realizado conforme os termos e condições do Acordo de Cooperação Acadêmica e Científica e Acordo de Intercâmbio entre a Universidade Federal da Bahia, e a **Universidade Poznan de Technologia**, estando sujeito a tais disposições.

A Universidade Federal da Bahia, doravante denominada UFBA e a **Poznan University of Technology**, doravante denominada **PUT**, assinam o presente acordo de cooperação para estabelecer um programa pesquisa, ensino e extensão com intercâmbio de colaboração acadêmico e científico em áreas de mútuo interesse e benefício à ambas instituições. Esse acordo é estabelecido entre os seguintes departamentos e centros:

Na UFBA, se incluem:
Departamento de Engenharia Mecânica
Programa de Pós-Graduação em Engenharia Industrial (PEI)

Na **PUT**, se incluem :
Faculty of Engineering Management

1 – Propósito

O propósito principal desse Termo Aditivo é instituir um intercâmbio de estudantes e professores para publicações científicas conjuntas resultantes da atuação em ensino, pesquisa e extensão fornecendo aos

Aneks do Umowy o współpracy i wymianie akademickiej i naukowej pomiędzy Uniwersytetem Federalnym w Bahii a Politechniką Poznańską dla celów badawczych, naukowych i poszerzenia wymiany studentów i nauczycieli akademickich

Niniejszy program prowadzony jest w ramach Umowy o współpracy naukowej, akademickiej i wymiany pomiędzy Uniwersytetem Federalnym w Bahii a **Politechniką Poznańską** i zgodnie z jej zapisami.

Uniwersytet Federalny w Bahii, dalej zwany UFBA, i **Politechnika Poznańska**, dalej zwana **PUT**, podpisują niniejszą umowę o współpracy w celu ustanowienia programu badań, nauki i rozszerzenia wymiany akademickiej i naukowej w dziedzinach wzajemnie interesujących i korzystnych dla obu instytucji.

Niniejsza umowa zawarta jest między następującymi wydziałami i centrami:

Na UFBA:
Wydział Budowy Maszyn
Ponad-licencjacki program inżynierii przemysłowej (PEI)

Na **PUT**:
Wydział Inżynierii Zarządzania

1 – Cel

Główym celem niniejszej umowy jest ustanowienie wymiany studentów i nauczycieli akademickich w celu wspólnych publikacji naukowych w dziedzinie nauki, badań i rozwoju dając uczestnikom możliwość

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

participantes a oportunidade de estudar e beneficiar-se do ambiente cultural e acadêmico da outra parte. Não haverá transferência de recursos entre as duas instituições.

2- Financiamento

O presente Termo Aditivo não implica em nenhum compromisso financeiro, seja de uma parte, seja da outra. Projetos que envolvem a aquisição e gestão de recursos financeiros estarão sujeitos a Termos Aditivos, nos quais as partes envolvidas devem anexar documentação certificadora do financiamento.

3- Coordenação Acadêmica

O coordenador pelo programa de intercâmbio de professores e estudantes, será responsável pelas atividades abaixo listadas, sem excluir, no entanto, outras que possam surgir:

- Orientar a seleção dos estudantes e professores que participarão do intercâmbio;
- Auxiliar nos assuntos acadêmicos, científicos dos estudantes recebidos na instituição;
- Fornecer assistência aos estudantes e professores recebidos na instituição para a realização da matrícula;
- Servir de contato entre as duas instituições;
- Direcionar os temas, as empresas, os parceiros correlatos para pesquisa, ensino e extensão;
- Indicar o tema, a revista indexada e as metas para as publicações conjuntas

O professor delegado a Coordenar este Programa pela UFBA é Salvador Ávila Filho. A professora delegada a coordenar este programa pela PUT é Beata Mrugalska.

nauki i wzajemnego skorzystania ze środowiska kulturalnego i akademickiego. Pomiędzy obiema instytucjami nie będzie miał miejsca przepływ środków.

2 - Finansowanie

Niniejsza umowa nie wiąże się z finansowymi zobowiązaniemi wobec żadnej ze stron. Projekty wymagające zdobycia i zarządzania środkami finansowymi objęte zostaną umowami dodatkowymi, do których strony będą musiały dołączyć dokumentację dotyczącą ich finansowania.

3 – Koordynacja akademicka

Koordynator programu wymiany studentów i nauczycieli akademickich ponosi odpowiedzialność za działania wymienione poniżej, oprócz innych jakie mogą się pojawić:

- Ukieunkowanie doboru studentów i nauczycieli uczestniczących w programie wymiany;
- Pomoc w sprawach akademickich i naukowych studentów przyjętych na uczelnię;
- Pomoc przy zapisach dla studentów i nauczycieli;
- Wystepowanie w charakterze łącznika pomiędzy obiema instytucjami;
- Kierowanie tematami, firmami, partnerami do badań, nauczania i rozwoju;
- Wskazywanie tematów, indeksowanych czasopism fachowych i celów dla wspólnych publikacji.

Koordynatorem tego programu delegowanym z ramienia UFBA jest profesor Salvador Ávila Filho.

Nauczycielem delegowanym z ramienia PUT do koordynowania niniejszego programu jest Beata Mrugalska.

4 – Área de pesquisa, ensino e extensão

Os professores e alunos envolvidos com este programa tem interesse específico na área de engenharia de produção com foco em fatores humanos e ergonomia para evitar acidentes, perda de tempo, baixa produtividade e lucratividade. Estes trabalhos envolvem iniciativas em Pesquisa, Ensino e Extensão atendendo a professores e alunos que realizam posdoc, doutorado sanduíche e intercâmbios diversos.

Esta investigação pretende discutir os seguintes temas específicos:

Projeto de Fabricação (Tecnologia; Projeto de Estação de Trabalho; Falha Sistêmica e Perdas de Processos); **Projeto e Controle de Tarefas** (Restrições Cognitivas, Físicas e Sociais, Projeto Físico, Sala de Controle e Interface Homem-Computador, Decisão e Ação com base na Variabilidade Ambiental); **Comportamento Seguro e Fatores Humanos** (Ferramentas e Aplicações de Comportamento Seguro - Comunicação, Competência, Compromisso, Cooperação, Estresse, Liderança, Interface Cognitiva e Organizacional: Operador, Máquina, Processo, Modelagem do Comportamento e Priorização de Fatores Humanos da Rede Bayesiana); **Análise de culturas**, heurísticas: Regionalidades, Globalização, Fenômenos Sociais, Arquétipos e Hábitos, Exercício de Medição de Cultura; **Casos de aplicação**.

5 - Números, Nível, Seleção e Equilíbrio

5.1 - O intercâmbio será negociado com metas estabelecidas para realização pelos professores e estudantes durante a vigência do acordo. Ambas as instituições revisarão o programa de intercâmbio para garantir o equilíbrio do número de estudantes participantes, ajustando a quantidade, se necessário.

4 – Obszar badań, nauki i rozwoju

Nauczyciele i studenci uczestniczący w tym programie specjalizują się w dziedzinie inżynierii produkcji z szczególnym naciskiem na czynnik ludzki i ergonomię w celu zapobieżenia wypadkom, stratom czasu, obniżonej produktywności i opłacalności. Prace obejmują inicjatywy badawcze, edukacyjne i rozwojowe służące nauczycielom i studentom na studiach ponad-doktoranckich, doktoratach połączonych z praktyką zawodową i na przeróżnych wymianach. Badania mają skupić się na następujących tematach:

Projekt Produkcyjny (Technologia; Projekt stacji roboczych; Awaria systemowa i Straty systemowe); **Projekt Zadanie i Sterowanie** (ograniczenia kognitywne, fizyczne i społeczne; Projektowanie, Sterownia i interfejs człowiek - komputer; Decyzyje i Działanie na podstawie zmienności środowiskowej);

Bezpieczne zachowanie i czynniki ludzkie (Narzędzia i aplikacje do bezpiecznego zachowania – komunikacja, kompetencja, zaangażowanie, współpraca, stres, przewodnictwo, interfejs kognitywny i organizacyjny: Operator, Maszyna, Proces, Zadanie; modelowanie i priorytetowanie zachowań w sieci bayesowskiej czynników ludzkich); **Analiza kultury, heurystyka**: Regionalność, Globalizacja, Zjawiska społeczne, Archetypy i zwyczaje, Próba pomiaru kultury; **Zastosowania**.

5 – Liczby, poziom, dobór i równowaga

5.1 – Program wymiany będzie ustalany wraz z celami do osiągnięcia przez nauczycieli jak i studentów w trakcie trwania tej umowy. Obie instytucje przejrzą program wymiany by zapewnić równowagę co do liczby studentów, w miarę potrzeby ją dostosowując.

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

5.2 - Esse intercâmbio inclui estudantes da graduação e/ou pós-graduação, que tenham completado 50% dos créditos do respectivo curso ou em fase de exogenia ou período posdoc. Os estudantes participantes do programa deverão ser cidadãos ou residentes permanentes do país de sua instituição de origem ou ter um visto temporário válido para aquele país. Os estudantes participantes devem estar em boa situação acadêmica em sua instituição de origem. A língua de instrução na PUT é o Inglês, e na UFBA é o Inglês. Os alunos devem ser proficientes na língua da instituição de acolhimento, a fim de participar das aulas. No caso de entendimento, as universidades anfitriãs renunciarão à exigência do teste de proficiência padrão para falantes não-nativos da língua, e irão aceitar como um substituto o teste de proficiência equivalente, aplicado na universidade de origem, cabendo à universidade de origem determinar os candidatos para o Programa de intercâmbio.

5.4 - A instituição irá designar os estudantes para o intercâmbio com base no mérito acadêmico e outros fatores que podem ser convencionados entre as duas instituições. A instituição de origem do estudante se esforçará para mandar as informações sobre seus estudantes para a instituição recebedora três meses antes do início do ano acadêmico. A instituição anfitriã reserva o direito de fazer o exame final de admissibilidade de cada estudante designado para o intercâmbio.

5.2 – Niniejszy program wymiany obejmuje studentów na poziomie licencjackim i/lub ponad-licencjackim, którzy uzyskali 50% zaliczeń danego programu studiów, czy fazy zewnętrznej lub programu studiów ponad-doktoranckich. Uczestnicy programu muszą być obywatelami lub stałymi mieszkańcami w kraju macierzystej uczelni lub posiadać ważną wizę tymczasową na pobyt w tym kraju. Uczestnicy wymiany muszą reprezentować dobry poziom akademicki w macierzystej uczelni. Językiem nauczania na PUT jest język angielski, podobnie jak na UFBA. Studenci muszą reprezentować biegłą znajomość języka nauczania na uczelni goszczącej by móc uczestniczyć w zajęciach. W niektórych przypadkach po wcześniejszym uzgodnieniu uczelnie goszczące mogą zrezygnować ze standardowego testu językowego i jako zamiennik wykorzystać test językowy stosowany na uczelni macierzystej, ponieważ to uczelnia macierzysta wybiera kandydatów do programu wymiany.

5.4 – Uczelnia wybiera studentów do programu wymiany na podstawie osiągnięć akademickich i innych czynników, które mogą zostać uzgodnione pomiędzy obiema uczelniami. Uczelnia macierzysta studenta winna wysłać informacje o swoich studentach do uczelni goszczącej trzy miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego. Uczelnia goszcząca zastrzega sobie prawo dokonania ostatecznej oceny co do uczestnictwa danego studenta w programie wymiany.

6 – Programa acadêmico para estudantes da graduação e pós-graduação

6.1 - Cada estudante participante escolherá disciplinas de uma lista de cursos oferecidos em inglês, especificamente designados para este programa educacional.

6.2 - No final do período de estudo, a instituição anfitriã fornecerá à instituição de origem um relatório dos cursos e conceitos recebidos por cada estudante participante, tão logo seja possível. Na PUT o estudante da UFBA, em intercâmbio, deve solicitar à administração universitária o histórico lacrado a ser enviado para a sua instituição de origem. Será de responsabilidade da Instituição de origem decidir sobre quantos créditos podem ser recebidos pelas disciplinas cursadas em cada Instituição e quais os conceitos a serem atribuídos às disciplinas.

6.3. Também será oferecido um relatório indicado das atividades de pesquisa, ensino e extensão pela Universidade anfitriã e receptora.

6.4 - As partes concordam em examinar catálogos e conteúdos dos programas correspondentes a fim de estar de pleno acordo no que se refere à transferência de crédito acadêmico integral pelo trabalho realizado durante o intercâmbio. As partes farão todo o esforço no sentido de que o progresso acadêmico dos estudantes participantes não seja comprometido.

7 – Posição do estudante e responsabilidades

7.1 - Os estudantes e professores participantes matricular-se-ão em disciplinas correspondentes à carga horária regular na instituição anfitriã e pagarão inscrição e demais taxas à sua respectiva instituição de origem.

6 – Program nauczania dla studentów na kursie licencjackim i ponad-licencjackim

6.1 – Każdy student – uczestnik programu wymiany wybierze przedmioty z listy wybranych kursów oferowanych w języku angielskim, przeznaczonych dla danego programu studiów.

6.2 – Pod koniec okresu nauki uczelnia goszcząca przedstawi bezzwłocznie uczelni macierzystej raport o każdym uczestniku na temat przedmiotów i ocen przez nich uzyskanych. W PUT, student na wymianie musi poprosić o wysłanie do uczelni macierzystej zapieczętowanej karty przebiegu studiów. Student może zwrócić się z taką prośbą tylko do Działu Edukacji Ustawiczej. Niemniej to uczelnia macierzysta decyduje o liczbie punktów możliwych do uzyskania za dane przedmioty w każdej z uczelni i wartości punktowej każdego z tych kursów.

6.3 – Uczestnicy programów wymiany zachowują wszelkie więzy z uczelnią macierzystą w ramach regulaminu danej uczelni.

6.4 – Obie strony jednogłośnie zgadzają się by przejrzeć odpowiednie katalogi programowe i wszelkie związane z nimi treści by w pełni uzgodnić warunki transferu zaliczeń za prace wykonane w trakcie programu wymiany. Obie strony będą dopełniać wszelkich starań by postępy w nauce uczestników wymiany nie uległy pogorszeniu.

7 - Status i obowiązki studentów

7.1 – Uczestnicy programu wymiany studentów winni zapisać się na przedmioty zgodne z ich programem i obciążeniem godzinowym na uczelni macierzystej i ponosić wszelkie opłaty należne w ich uczelni macierzystej.

7.2 - Os estudantes e professores participantes do programa estarão sujeitos a todas as regras e regulamentos da instituição anfitriã.

7.3 - Os estudantes participantes e professores são responsáveis pela obtenção de passaporte, visto(s), passagens, um seguro saúde abrangente, pelo alojamento, despesas de subsistência e transporte local. As universidades não se responsabilizam por tais despesas.

7.4- Os estudantes participantes deverão obter um seguro saúde internacional que inclua eventualidades de isolamento e repatriamento.

8 - Alojamento e outras assistências

Os respectivos setores de cooperação internacional fornecerão ao estudante aprovado para o intercâmbio a declaração oficial para a obtenção do visto, e informação acerca de alojamentos, e orientações in loco. Entretanto, caberá ao estudante tomar as providências necessárias e arcar com as despesas para a obtenção do visto, passagens, traslados, moradia, alimentação, devendo a instituição de origem comunicar esta responsabilidade ao mesmo.

9 – Confidencialidade dos registros dos estudantes

As partes acordam em manter a confidencialidade de registros e informações sobre os alunos e professores.

10 – Regras acadêmicas e de disciplina

As partes acordam que os requisitos acadêmicos de ambas as instituições devem ser respeitadas e que toda política sobre responsabilidade acadêmica e disciplina social será informada e cuidadosamente seguida pela outra parte.

7.2 – Studenci uczestniczący w programie winni przestrzegać i podlegać wszelkim zasadom i uregulowaniom uczelni goszczącej.

7.3 – Uczestnicy programu wymiany winni samodzielnie dopilnować spraw związanych z paszportami, wizami, zakwaterowaniem, biletami, ubezpieczeniem medycznym i kosztami utrzymania. Uczelnie biorące udział w programie nie pokrywają takich kosztów.

7.4 – Uczestnicy programu wymiany studentów winni nabyć kompleksowe ubezpieczenie zdrowotne, łącznie z ubezpieczeniem od odosobnienia i repatriacji.

8 – Zakwaterowanie i inne formy pomocy

Właściwe Biura Współpracy Międzynarodowej wystawiają studentom zaakceptowanym do wymiany oficjalny dokument w celu uzyskania wizy, a także informacje odnośnie zakwaterowania i poruszania się na miejscu. Jednakże obowiązkiem studenta jest zorganizowanie i poniesienie opłat za wizy, podróż, lokalny transport, mieszkanie i wyżywienie. Obowiązkiem uczelni macierzystej jest poinformowanie o tych obowiązkach studenta wyjeżdżającego na wymianę.

9 – Poufność danych studenta

Obie strony zobowiązują się zgodnie do zachowania poufności zapisków i informacji o studentach.

10 – Regulamin i dyscyplina akademicka

Obie strony zgodnie stwierdzają, że wymogi akademickie obu uczelni winny być przestrzegane, i że wszelkie zalecenia odnośnie obowiązków akademickich i dyscypliny społecznej zostaną przekazane i będą ściśle przestrzegane przez drugą stronę.

11 - Alterações, Vigência, Término e Renovação

11.1 - Esse Termo Aditivo entrará em vigor na data de sua assinatura por ambas partes, com validade de 05 (cinco) anos, estando sujeito à revisão ou modificação através de acordo mútuo por escrito, e deve terminar automaticamente no final desse período, a menos que, antes de 30 (trinta) dias para o final do prazo estipulado, a **PUT** manifeste à UFBA, por escrito, a sua intenção de renovar o acordo por mais 05 (cinco) anos.

11.2 - Cada parte pode por fim a esse acordo a qualquer tempo, sem penalidades, desde que respeite o item Notificações, abaixo.

11.3- Qualquer emenda a esse acordo deve ser feita com o conhecimento, por escrito, das duas instituições.

11.4 - O término por uma instituição será efetuado se for dada à outra instituição, com pelo menos 90 (noventa) dias de antecedência, notificação por escrito da sua intenção de terminar. Neste caso o término se dará sem qualquer penalidade.

12 – Notificações

Qualquer notificação para qualquer das partes deve ser escrita e assinada pela parte emitente, e deverá ser entregue pessoalmente ou por serviço de correios expresso, para os endereços abaixo ou para o que for convencionado posteriormente através de comunicação escrita. Qualquer notificação terá validade apenas a partir do momento de recebimento pelos destinatários, responsáveis pela coordenação das atividades.

11 – Poprawki, terminy, zakończenie i wznowienie

11.1 – Niniejsza umowa wchodzi w życie w dniu jej podpisania przez obie strony i będzie ważna przez 5 (pięć) lat z możliwością poprawek czy modyfikacji po obustronnym uzgodnieniu drogą pisemną, i zakończy się automatycznie po tym czasie, chyba że na 30 dni przed jej planowym zakończeniem **PUT** pisemnie poinformuje UFBA o zamiarze jej wznowienia na kolejne 5 lat.

11.2 – Każda ze stron ma prawo zakończyć tę umowę w dowolnym momencie bez sankcji karnych pod warunkiem spełnienia warunków powiadomienia z punktu 10.4 poniżej.

11.3- Wszelkie zmiany w niniejszej umowie muszą być dokonane po pisemnym powiadomieniu obu uczelni.

11.4 – Umowa może ulec zakończeniu przez obie uczelnie pod warunkiem poinformowania pisemnie drugiej strony o tym zamiarze na co najmniej 90 dni wcześniej. Wówczas zakończenie nie pociągnie za sobą sankcji karnych.

12 – Powiadomienia

Powiadomienia w obu kierunkach winny mieć miejsce na piśmie, podpisane przez wystawcę i winny być dostarczone osobiście bądź przez ekspresowego kuriera na adresy podane poniżej lub uzgodnione pisemnie. Powiadomienia nabierają ważności dopiero w momencie odebrania przez adresata odpowiedzialnego za koordynację wszelkich działań.

Para a UFBA :

Prof. Salvador Ávila Filho
Unidade e Departamento Escola Politécnica e
Departamento de Engenharia Mecânica
Endereço: R. Prof. Aristides Novis, 2- Federaco,
Salvador – BA, 40210-630
Email:avilasalva@gmail.com
avilasal@ufba.br
Tel: (55) (71) 3283 9754
Cel: (55) (71) 9 8897 7855

Para a PUT:

Ph.D., Eng. Beata Mrugalska
Unidade e Departamento: Chair of Ergonomics
and Quality Management
Endereço: Strzelecka 11, 60-965 Poznań
E-mail: beata.mrugalska@put.poznan.pl
Tel: (48) (61) 6653364

Assinado pela UFBA e pela PUT , em duas
exemplares originais.

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

Z ramienia UFBA:

Prof. Salvador Ávila Filho
Wydział: Engineering School and Mechanical
Department Engineering
Adres: R. Prof. Aristides Novis, 2- Federaco,
Salvador – BA, 40210-630
E-mail: avilasalva@gmail.com,
avilasal@ufba.br
Tel: (55) (71) 3283 9754
(55) (71) 9 8897 7855

Z ramienia PUT:

Dr inż. Beata Mrugalska,
Wydział: Wydział Inżynierii Zarządzania
Adres: Strzelecka 11, 60-965 Poznań
email: beata.mrugalska@put.poznan.pl
Tel: (48) (61) 6653364

Podpisane przez UFBA i PUT w 2 (dwóch)
równobrzmiących oryginałach.

Prof. João Carlos Salles Pires da Silva
Reitor

Universidade Federal da Bahia

Data:

Prorector for LLL & International
Education
Prof. Teofil Jesionowski

Professor Teofil Jesionowski
Pro-Reitor

Poznan University of Technology

Data: 2019 -05- 10

Prof. João Carlos Salles Pires da Silva
Rektor

Uniwersytet Federalny w Bahii

Data:

Prorector for LLL & International
Education
Prof. Teofil Jesionowski

Profesor Teofil Jesionowski
Pro- Rektor

Politechnika Poznańska

Data: 2019 -05- 10